

Etke ajiri eo nejū ej aikuj lolōk medical genetic clinic eo?

Etke ajiri eo nejū ej aikuj lolōk medical genetic clinic eo?

Ajiri eo nejūm ej aikuj lolōk genetic clinic eo kinke kwe ak taktō eo ej inebata kōn ejmour ak eddōklōk (ilo katak) im abañ ko ewōr ibben ajiri eo nejūm. Abañ kein rej bōlen itok wōt jen an kar lotak tok kin oktak ko ilo:

- Jōkjōkin enbwinnin
- Wāwein an eddōk
- Wāwein an kōmelij eo an eddōk
- Pelan in chemical ko iloan enbwinnin

Ta in medical genetic?

Medical genetic ej juōn:

- Medical field eo ej bōk eddoin nañinmej ko rej walōk jen (ak tōmak ke rej walōk jen) okoktak ko ilo genes ko ad.
- Medical geneticists im genetic counselors rej rijerbal ro ilo medical genetics.

Ta in Gene?

Gene ko rej kwalok jekjekin enbwinnim im wāwein an jerbal. Gene ko rej jen jined im jemed. Gene ko rej jiroñ enbwinnim:

- Ta color in bōram im mejam
- Wāwein am naaj ekatak im eddōklōk

Gene ko remaroñ bar kōmman nañinmej. Ewōr taujin kain nañinmej in gene ko, bōtaab ko ekkā aer walok:

- Okoktak in chromosome ko (part ko ilo cell in enbwinnim im rej walōk jen gene ko), im remaroñ kōmman bwe en wōr abañ ikijjien:
  - ekkatak
  - eddōklōk
  - Neji
- Nañinmej in Single gene ko einwōt:
  - Cystic fibrosis
  - Muscular dystrophy
  - Huntington's disease
  - Sickle cell disease
- Nañinmej ko niñniñ rej lotak tok kaki einwōt:
  - Spina bifida
  - Cleft lip
  - Cleft palate

Etke eaurōk bwe ajiri eo nejū en lolōk genetic clinic eo elañe ededelōk an kar taktō?

- Elañe ewōr an ajiri eo nejūm nañinmej ko rej walōk jen gene, geneticist eo emaroñ kwalōk woj:
  - Wāwein kōmadmōd ko jet
  - Ta ko komaroñ kōtmane ke renaaj walōk tokelik
- Nañinmej eo an ajiri eo nejūm emaroñin kar itok wot jen ro uwaan baamle eo. Emaroñ ak emaroñ jab kar walok kakōlle kein ibbaer. Elañe ear itok jen er, komaroñ etāle elañe remaroñ jelōt:
  - kwe
  - Ro jet ilo baamle eo
  - Niñniñ ko jet ilo baamle eo am

Wōn emaroñ jilkinlōk ajiri eo nejū ñan genetic clinic eo?

- Ajiri eo nejūm emaroñ naaj aikuj bwe taktō eo, ak nurse eo an en jilkinlok
- Komaroñ make kōmman an appointment mene rejjab jilkinlōk.

Ewi aetokan aō naaj kōttar ñan juōn appointment?

Komaroñ naaj aikuj kōttar 3 lōk ñan 6 allōñ.

Wōn enaaj lo ajiri eo nejū ilo genetic clinic eo?

Ajiri eo enaaj lo medical genetic team eo. Team in ewōr:

- Juōn taktō, juōn physician assistant, ak juōn nurse practitioner eo etijemlōk ilo medical genetic
- Juōn genetic counselor
- Rijibañ ro jet an ejmour einwōt nurse ro, ro rej jikuul in taktō, ak ro rej kamminene ñan taktō

Ta ko ij aikuj kōtmane ke renaaj walōk ilo appointment eo an ajiri eo nejū?

- Enaaj bōk 1 immen awa aetokan appointment ko.
- Komaroñ naaj kōnan boktok juōn rijibañ eok kōmman am kajjitōk im bōk melele.
- Jouj im boktok elap melele kin ejmour an baamle eo am ibbam tok. Enaaj iwōj jet kajjitōk ñan lāle nañinmej eo an ajiri eo nejūm ej mōttan ke nañinmej ko an baamle eo am. Renaaj kajjitōk ibbam ikijjien:
  - Abañ ko ikijjien ejmour kab wāwein an ajiri eo nejūm eddōk
  - Laajrakin ejmour an baamle eo am, ekoba laajrakin ejmour an:
    - Ajiri ro jein im jatin ajiri eo nejūm
    - Jinen im jemen
    - Kōra ro jinen
    - Emaan ro jemen
    - Cousin ro an
    - Ro jibun im jimaan
- Juōn taktō in genetic enaaj kakilene ajiri eo nejūm. Remaroñ naaj pijaik ajiri eo nejūm bwe en wōr pajain ibbaer.
- Elikin aer kakilene ajiri eo nejūm, taktō eo enaaj kalikkar waj ta im ñe ewōr kakōlkōl en renaaj bar aikuji. Komaroñ naaj bar kōmman am kajjitōk.

Kakōlkōl rōt ko renaaj kōmmani nān ajiri e nejū?

- Remaroñ kakilene bōktōktōkin ak drennin kebbajak eo an. Remaroñ naaj kōmmani ilo raan ne ej itok nān clinic eo.
- Ajiri eo nejūm emaroñ naaj aikuj X-ray ak MRI (juōn wāwein pijaik loan enbwinnim). Ekkā aer jab kōmmani ilo raan ne ej itok nān clinic eo.
- Nān jet ian kakōlkōl ko an genetic, enaaj aikuj wor mokta melim jen insurance in taktō eo am nān kōmmani. Kinke elap onāān kakōlkōl kein. Kōmman melim emaroñ bōk 3 immen allōñ.
  - Elañe insurance company eo ej errā in kōllaik onāān kakōlkōl eo, emāroñ bōk 4-6 wiik bwe jen loi jemlōk ko elikin kakōlkōl.
  - Elañe insurance company eo ejjab errā in kōllaik onāān kakōlkōl eo, innem eban kōmman ijelōkin wōt ñe komaroñ kōllaik onāān. Kakōlkōl kein ekkā an lap onāer.

Enaaj ke alikkar eita ajiri e nejū ilo etāl eo an kein kajuōn nān genetic clinic eo?

Emaroñ jab. Emaroñ bōk ien, bwōlen jet allōñ, mokta jen am naaj jelā ñe ewōr an ajiri eo nañinmej in gene. Jet ien, emaroñ ejjelōk an ajiri nañinmij in gene.

Elañe ewōr nañinmij in gene ibben ajiri eo nejū, innem ta?

- Remaroñ naaj ba kwon ione genetic counselor eo nān amiro kenono kin:
  - Nañinmej eo an ajiri eo nejūm
  - Wāwein an nañinmej in maroñ kar itok jen baamle ko
  - Elañe ekkar bwe baamle eo en kakōlkōl
- Genetic team eo enāāj jeje lōk nān armej eo ekar jilkinlōk ajiri eo nejūm. Leta eo enāāj kōmeleleiki wāwein ajiri eo nejūm im ta jemlōk in kakōlkōl ko aer. Remaroñ nāāj bar jilkinwōj juōn am copy.
- Ajiri eo nejūm emaroñ ak emaroñ jab aikuj bar rōl nān genetic clinic eo.
- Ajiri eo nejūm emaroñ ak emaroñ jab aikuj bar lo taktō ro jet. Elōñ ien, ajiri eo nejūm ej maroñ wōt taktō ibben armij eo ekar jilkinlōk ekoba jiban ko jen genetic team eo.

Elañe ejjelōk utamwe/nañinmij in gene ibben ajiri eo nejū, innem ta?

Genetic team eo enāāj je juōn leta nān armij eo ekar jilkinlōk ajiri eo nejūm nān er. Leta eo enāāj kōmeleleiki tokjen am kar etāl nān clinic eo im jemlōk in kakōlkōl ko.

- Ajiri eo nejūm ej maroñ wōt taktō ibben armej eo ekar jilkinlōk nān clinic eo.
- Ajiri eo nejūm ej maroñ wōt rōl lōk nān genetic clinic eo aolep 1 ak 2 iiō bwe enāāj lak baj wōr kakōlkōl kāal nān jibañ ajiri eo nejūm.